

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben hazhoz hordva.

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám háta a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap
1875. második negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1875. jun. 6.

(B—n.) A napilapjót főleg a volt képviselők számadó beszédeivel és nyilatkozataival volt elfoglalva, s ma már a képviselők nagyobb része beszámolt küldőinek.

A képviselő urak közül azok, kik az országban jelenleg többségben levő szabadelvű pártot létre hozták, vagy annak létrejöttét részben előmozdították, vagy ahhoz utólagosan csatlakoztak, mindannyian fel fejtették beszámolási nyilatkozataikban, mindazon okokat, melyek a lefolyt országgyűlésen egymásra következett válságokat előidézték.

E részben a számoló beszédek inkább csak külsőjok néve különböznek egymástól, a mennyiben a képviselő urak némelyike több, a másik kevesebb ékesszólási tehetséggel bír, vagy jelleménél fogva erősebben vagy kevésbé színezett. A reeriminációk terére egyik sem tévedt s fölfejtésének a számoló nyilatkozatoknak az egyesült két párt multjának tiszteletben tartása.

A választók sok körülbelül lelkesedéssel, de mindenütt legalább előismeréssel, méltánlással fogadták volt képviselőjüknek a multa vonatkozó jelentését s ez által ma már maga a nemzet is szentesítette.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A kutyák története.

(Folytatás.)

A valódi házikutya, ez már szeretetre méltóbb. Voltak, kik tartották, hogy az ily kutyának becése nő félelmével, mivel annál többet ugat, minél inkább tart valamitől. De az ily kutya a veszély jelzésére kevéssé használható. Megugat mindent, eget és holdat épen úgy, mint a tolvajt s vagy folytonos ijedségben tartja az embert, vagy azon pontira viszi, hogy intéseit egészen elhanyagolja és számba nem veszi. Van azonban sok olyan kutya, mely a sok csaholás mellett egyszersmind a bátorság példányképe is. Mindazonáltal általában véve a legelhatározottabb a nyugodt kutya.

A kutyák jó emlékezte ismeretes. Plutarch beszéli, hogy egy kutya éten és szomjan három napig őrizte megölte gazdáját s midőn Pyrrhus király csapatát a kutya előtt jeltetette, a kutya ráesmet a gyilkosra s midőn előtte el lépett, megcsipte. Végre egy esetet említünk, mely által a kutya ébersége a jóvendőség magaslík. Egy angol szobalát, midőn ura fekünni akart, az ágyból nem távozott s dacára annak, hogy ura által több versen leüzetett, az ágyba mindannyiszor visszakerült. S ezen éjjel gyilkolási kísérlettel egy olasz tört be a szobába s szándékában egyedül a hű őrt által lett megakadályozva. E phänomen megoldása vagy a kutya éles belátásában, mely szerint ő bizonyos körülményeket, melyek a mi szemeinket kikerülik, észre vesz, vagy Blaze azon conjecturájában keresendő, mely szerint a bűn elkövetését szándékló ember testéből, egy sajátos szag ömlik ki.

Hogy a kutya a tulajdonnak legjobb őrzője, az mindenki előtt tudva van; de a kutya nemcsak őrizi a tulajdönt, hanem ahhoz is ért, hogy a mi elveszett, szerezzé vissza. Bath-ban egyszer egy nőnek utját állotta egy kutya s a nő visszatérésre kényszerítvén, azon helyre vezette, a hol a nő keszkenőjét elvesztette. Mi helyett a nő kezében látta a keszkenőt, azonnal tova szaladt.

tette a szabadelvű párt létrejöttét s biztosította jövőjét. A számoló beszédek rendesen inkább csak a mult körül szoktak mozogni s a jövőt legfennebb általánosságban érintik s a számoló képviselő urak is főleg ezen körben mozogtak. Miután azonban egészen leplezetlen tarták fel a multban történt botlásokat, nyilatkozataik programmak is tekinthetők, mert biztosítanak az iránt, hogy megválasztások esetében az, elkövetett botlásokat jövőben nem fogják ismételni.

Mi egyebiránt az általunk eddigelő ismert beszámoló nyilatkozatok legnagyobb részében jelezve látjuk azon irányt is, melyet a most számoló képviselő urak a jövőben követni fognának újiból megválasztások esetében a reform-kérdésekben.

Különösen megnyugtató az, hogy Tisza Kálmán belügyminiszter ur beszédeben vannak ily programszerű passzusok, melyeket úgy tekintve, mint a ministerium által választott irány körvonalozását, biztosak lehetünk az iránt, hogy a jövő országgyűlés a legsürgősebb reform-kérdéseket meg fogja oldhatni, ha t. i. a választók bebizonyítják szavazataik által, hogy a nemzet a szabadelvű reformokra érett s oly képviselőket küld a jövő országgyűlésre, kik képesek és készek is a szabadelvű pártot és ministeriumot támogatni.

Tisza Kálmán debreczeni beszéde után nem mondhatja senki, hogy nincs tisztában azzal, hogy mily irányt akar követni a ministerium p. o. a belreform kérdésekben, mert ő határozottan hangsúlyozta miszerint meg kell szüntetni azon abnormis állást, melynélfogva nálunk a közgazdaság különböző ágai majd nem a legalsó foktól a legfelsőbbig egymás mellett haladnak s ez által gyakran egymással szemben állanak, de sehol sincs meg köztük azon organicus összeköttetés, melyre okvetlen szükség van. Továbbá kimondja Tisza Kálmán azt is, hogy a reformokat a történelmi fejlemények alapján kell fektetni s nem valamely más okoktól eltérő alapra.

Mi mindezekből tisztán véljük láthatni, hogy a belügyminiszter ur majdan beadandó reformjavaslatai organicusok lesznek s arra irányozva, hogy a kormányzat végrehajthó gépezetei egymásba illő kerekékből álljanak, s hogy ha a törvényhatóságok czélszerű újra szervezése által, azok megbízható kormány közegékké váljanak, a nélkül, hogy önkormányzatuk csönkíttanák.

rülmenyeket, melyek a mi szemeinket kikerülik, észre vesz, vagy Blaze azon conjecturájában keresendő, mely szerint a bűn elkövetését szándékló ember testéből, egy sajátos szag ömlik ki.

Hogy a kutya a tulajdonnak legjobb őrzője, az mindenki előtt tudva van; de a kutya nemcsak őrizi a tulajdönt, hanem ahhoz is ért, hogy a mi elveszett, szerezzé vissza. Bath-ban egyszer egy nőnek utját állotta egy kutya s a nő visszatérésre kényszerítvén, azon helyre vezette, a hol a nő keszkenőjét elvesztette. Mi helyett a nő kezében látta a keszkenőt, azonnal tova szaladt.

Bell beszéli, hogy barátja egy reggel, midőn tőle távozott, véletlenül egy louisdort el ejtett. Este hazajöven, szolgálja azon hírrel állott elő, hogy a kutya beteg s egyáltalán semmit sem akar enni. „A mi leginkább feltűnt” — mondja Bell — „az, hogy az ételt tartalmazó edény mellett feküdt, a nélkül, hogy az ételhez hozzá nyult volna. Midőn azonban barátom a szobába lépett, helyéről azonnal felugrott, a pénz lábaihoz tette s hozzá fogott élelme elköltéséhez.

A régi írók előtt bámulatot keltett a vak koldus kutyája. Maigne azt mondja erről: „Látiam, a mint bizonyos ajtók előtt, hol rendszeren alamizsnák kaptak, megállott; láttam a mint a szekerék elől kitért, még akkor is, midőn elég helyök lett volna az előre haladásra; s láttam egy erősített város sánczainál, midőn az egyes né jó utat elhagyta, s egy rosszabb utra tért, csak azért, hogy urát a a sánczoktól távol tartsa. Valjon hogy tudta az ember e kutyával megérteni, hogy neki egyedüli kötelessége urának biztonságára ügyelni, s e mellett saját nyugalmát felkoldozni?”

Rövidbe foglalva, miután a volt képviselők számadó beszédeiből felsmertük az 1872—5-iki országgyűlés tévedéseit s egyszersmind körvonalozva látjuk a jövő országgyűlés teendőit, nincs egyéb hátra, mint arra törekednünk, hogy a szavazó urnából lehetőleg egész próbás szabadelvű képviselők jöjjenek ki, s így a nemzet maga lépjen egész határozottsággal a reformok terére.

A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot hozza:

„A királyi és köztársasági magyar ministerium előterjesztésére az országos közoktatási tanács elnöke Horváth Mihály püspököt, az eddig fennálló országos közoktatási tanács volt elnökét; alelnökét: Sztoczek József kir. tanácsost, a fennálló országos közoktatási tanács volt alelnökét; tanácsjegyzőjét: Kármán Mórt, a budapesti közepetudai tanárképző, gyakorló iskolájának tanítóját; végül állandó tagokká: Hunfalvy Pált, a magyar tudományos akadémia rendes tagját; Toldy Ferenczet, a magyar tud. akadémia rendes tagját s a budapesti tud. egyetem rendes tanárát, Szabó Józsefet a m. tud. akadémia rendes tagját, a budapesti tud. egyetem rendes tagját, Lutter Nádort, a m. tud. akadémia levelező tagját, s a budapesti tankerület helyettes főigazgatóját, Molnár Aladárt, a m. tud. akadémia levelező tagját, országgyűlési képviselőt, és Keleti Gusztávot, az országos mintarajztanoda és rajztanárképző igazgatóját nevezem ki. Kolozsvár, 1875. május hó 14-én. Ferencz József, s. k. Trefort Ágoston, s. k.

Emlékbeszéd

Szemere Bertalan fölött.

(Tartotta Horváth Boldizsár az akadémia ünnepélyes közgyűlésében, május 30-án.)

(Folytatás.)

Önfeláldozó buzgalma, erélye, forradalom végnapjaiban sem hagyta el. Noha fájlatlan mellőztetését a legfontosabb kérdésekben; fájlatlan, hogy a kormányzó fővezért és telyhatalmu bizost nevezett ki miniszterei meghallgatása nélkül s ez okból be is adta a mondását egy emlékirat kíséretében, később mégis visszavonta azt, nehogy oly számban tünjék fel, mint a ki utolsó perczben menekülni akar a veszély elől. Meglett minden lehető kísérletet: kirántani a nemzetet a ketségsbejött helyzetből.

valjon hogy jött azon beösmérésre, hogy az út reá néve elég széles, de nem elég széles egy vaknak. Blaze Landseer Edwin a neufoundlandi kutyát „az emberi társadalom kitűnő tagjának” nevezi. Ennek elementuma a víz, s foglalatossága megmenteni azokat kik abban nem oly otthonosak, mint ő. E hajlandóságát s kedvelését ő a neveltségű üzi. Párisban volt egy neufoundlandi, mely senkit se hagyott fürdeni. Mindig a Szajna partján járkált, s ha valaki fürdött, az uszó után ugrott, s segítségével nyújtásával terhelte. Mig a kutya ott volt, senki se fürdhetett a náki, hogy erővel a szárazföldre ki ne hureztoltott volna. Azért ha valódi veszély volt, nem kellett ösztönözni. Ez ösztön nem is pusztán mechanikai. Akárhányszor a sülyedő hajóból a szárazföldre köteleit vonszolt ki, dacára, annak, hogy a tenger oly mértékben zajong, miszerint a hullámoknak alig képes ellenállani.

A mily alázatos a kutya az életben, épen úgy gyászolja meg urát a halálban. Kevéssé olyan csatamező van, hol nem látnának vagy egy kutyát örködni az elesett harczfiak oldala mellett. Egy börtönbe jutott hivatalnoknak volt egy kutyája, s midőn e kutya a börtönzobába nem juthatott, a szoba ajtajánál feküdt folytonosan mindaddig, míg a börtönmester vonzalni kinyerte. Elkísérté urát a kihallgatás után halál, el a temetés helyére. A temetés után következő három hó eltelté után nem evett semmit, s elkezdte a földet, mely őt urától elválasztotta, ásni. Minél inkább közeledett a testhez, annál inkább fogyott, ereje, míg végre elpusztult.

Többször megkísérlették bebizonyítani azt, hogy a kutya az emberi beszédet megérti képes. Gáll állítja, hogy többször a nélkül,

Noha nem tartozott Kossuth bálványozói közé; látván azonban, hogy csak az akarat és vezetés egysége menthetné meg a hazát, a szegedi országgyűlésen, a hol már nyílt jelekben tört ki a meghasonlás a nemzetgyűlés s a kormányzó között, őt öranegyedig tartott beszédében a dictatura szükségére utalt; majd a kormányzó és fővezér közti egyenetlenséget akarta kiegyenlíteni. Fáradsámai azonban siker nélkül maradtak. A végtelen úr Kossuth és Görgey egyeniségei közt nem volt áthidalható. A dictatura később meg lett ugyan, de nem azon értelemben, a mint Szemere चाहता; s az okmánya, a melyben Kossuth összes hatalmát Görgeyre ruházta át, Szemere tudta és beleegyezése nélkül keletkezett.

Az utolsó egyike volt a menekülésben még akkor is, a midőn már minden elvesztett. De mielőtt ellagyt volna a haza szent földjé, még egy nagy feladatot kellett teljesítenie: megmenteni a magyar koronát, a melyet magával hordozott. „A historiai jogtörvénylelőphet-e az ausztriai ház végképpen, s ha nem, léphet le: nem a korona annak legmagasabb symboluma? Nem lehet e korona egy új alknak alapja nemzeti és királyi közt? Nem rejti-e magában némi, bár gyöngö, biztosítékát a jövődönék?” — így írja le naplójában önmaga e fölötti töprengéseit. S csak miután, azt az ő jele alatt sikerült Orsova közelében, elrejtetnie, lépte át az ország határát, hűbégem el.

A forradalom lezajlása, a nemzeti ügy elbukása után azok, kik nem bírtak elszakadni a haza kebléről, hosszú szenvedésre és tétlen ségre voltak kárhoztatva. A józan, az ábrándoktól ment hazafiuság némi vesztéséig, el reményét egy jobb jövő iránt; nem hitt ugyan a ránk nehezült rendszer megújulásában, melynek nem volt erkölcsi alapja; ámde egy kedvezőbb fordulat csaktermézetes fejlődés útján várhatott. Addig törekvéseiben csak arra kelle szorítkoznia: edzeni a nemzet türelmét, megővni a nemzetet eszűgdedéstől, az ötlemondatól. E kötelességének a hazai értelmiség becsülettel megfelelt mind társadalmi, mind irodalmi téren; a nemzet zöme pedig megtanult a sorok közli olvasás művészetét, ennek segédjével merítvén újabb és újabb reményt, és erőre a további türelemre.

Más volt az emigráció helyzete. Törekvésének szabadabb tere nyílt: a külföldi sajtó rendelkezésére állt; kiválóbb se Európai híre emelkedett tagjai közvetlen vagy közvetett összeköttetésben lévén az Európai sorsát intéző körökkel, bizonyos mérvben befolyást vehettek gyakorlatiakra ezekre szintugy, mint az népek közvéleményére. Azonfölül biztosabb értesülést nyerhetvén a keletkező felben volt mozgalmakról.

Hogy kutyájának nevét említette, vagy tagmozgatás vagy hanghordozás által kutyájának figyelmét felébreztette volna, szándékosan beszélt oly dolgokról, melyek kutyáját érdekelték s a kutya mutatni látszott, hogy a beszédet megértette. Lord Broughon mondja, hogy neki egy megbízható egység beszélt, miszerint vadaskutyái egy beszédjéből megértették, hogy ő a következő nap Nottinghamshírébe szándékozik meenni.

A kutyának az idő haladásáról is van fogalma. Hogy ő a vasárnapot a többi napoktól meg tudja különböztetni, az még semmi, hisz ekkor mindennek más a formája. De ő a hétnek minden egyes napját pontosan ki tudja jelölni. Sir Thomas Wilde testvérenek volt egy kutyája, mely szombaton este mindig elsőként s csak hétfőn reggel tért vissza, még pedig azért, hogy vasárnap megkövne ne legyen. Saufhey ismert egy kutyát, mely egy catholikusnál nőtt fel, s midőn egy protestánsnak adott el, péntek napokon nem evett. Blaze látta, hogy egy családnál inádkozás alkalmával a buldogg mindig jelen volt, s midőn az utolsó miatványkat kezdtek mondani, felkelt helyéből s az ajtóhoz ment, hogy mihielyt az ajtót kinyitják, kimehessen.

A kutya a színeket is ismeri. Blaze állítása szerint a folyók irtak levelekét sárga, vörös és kék papírra, melyeket kutyáiktól küldtek el, s ezek a színrel megismerték, hogy kiknek szől. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy a kutya színgalatteltre nagyon alkalmas. Kirby említi, hogy egy kutya, mely rendszeren csomagokat vitt egy házhoz, mihielyt terhet lerakta, a könyhába ment enni, s ha az evésnél készen volt, elkezdett ugatni, jelölő annak, hogy készen áll a visszatérésre. Egy spanyol

ról, eseményekről, a melyeket nagy részben titok fátyola rejtett el a mi szemünk előtt, ez megfoghatóvá teszi, ama mozgékonyaságot az emigráció körében, a melyet a fővezér szűlt: a mozgalmakat kapcsolatba hozni. Magyarország ügyével, s azoknak hazánkra nézve kedvező irányt adni.

Az emigráció két ányalatára oszlott. Az egyik nem gondolt másra, mint forradalomra s fegyveres invasióra. A másik, ezt ábrándos és veszélyes kísérletnek tartván; az európai áramlat fordulatára, a hatalmak békés intervenciójára s arra alapítá reményét, hogy a nemzet a körülmények kedvező esélyeit ügyesen, szelylel használja fel.

Sze nere, esékélyebb számú követőivel ez utóbbi ányalathoz tartozott. Nem szűnt meg hazája sorsával foglalkozni, a mig csak el nem hagná elméjének derűje. Az ő tollából került ki azon emlékirat, a melyben a magyar menekült párisi választmány a 1851-ben tiltakozást emelt a diplomacia előtt Ausztriának a drezdai conferentián kijelentett ama szándéka ellen, Magyarországgyal együtt lépni be a német szövetségbe. Hogy a külföldnek sokban téves nézeteit a magyar forradalomról helyreigazítsa: jellemrajzokat írt Bathány Lajosról, Kossuthról és Görgeyről, a melyek Londonban 1852 elején jelentek meg. Kossuth jellemrajza éles, polemia hangon volt írva, a mit Szemere Bertalan később maga is megbánt. De az elentét e két férfiú jellege valamint politikai nézeteik és irányuk közt oly nagy volt; hogy hogy lélektanilag alig volna indokolható, ha Szemere tovább is elfojtotta volna meggyőződését. Ezen ellentét első nyomai már a „Pesti Hírlap” czikkeiben, jelentek meg; határozottabb alakot öltöt az 1847. évi pozsonyi országgyűlés alatt mininkább élessé vált a forradalom napjaiban. Hogy az már akkor nem tört ki nyílt meghasonlásban, csak onnan volt mert Szemere, hazafiúi szempontokból, alárendelte egyéni nézeteit a haza érdekeinek, tartván attól, hogy ama válságos napokban a nyílt meghasonlás a nemzet sorsát, tenné kockára. E tekintet azonban megszűnt reá nézve irányadó lenni azon pillanatban, a mint a nemzet sora eldőlt.

Az orosz-osztrák háború előestéjén 1859-ben nagy forrongás volt az emigráció tagjai között. Szemerét kerülik sokan legioobb barátai, közül is, mintha egy közös forrásból eredt parancs szónak bódoltak volna. Meglehet, hogy a bizalmatlanságot iránta jellemének zárkózottsága is emel + holott nyilvános beszédeiben és irataiban a nyíltságnak, az őszinteségnek mintaképe volt. Saját lelke sugalmát követvén,

író beszéli, hogy barátja, midőn látogatást tett, kutyáját mindig künn hagyta a ház kapujánál, a kutya pedig urát utánozva elkezdte húzni a csengőfűt, hogy bebocsáttassék.

A kutya ösztönénél fogva azon uton is melyen sóba se járt, feltalálja magát. Blain állítja egy kutyáról, hogy Londoból Schotlandba vitetett tengeren, s a szárazföldrő a fővárosba ismét visszatért. Boisrot de Lacour a híres francia vadászíró Rochefortól Párisból egy kutyát magával vitt, s dacára annak, hogy a kutya az utat szekerén tette, s az uton folytonosan aludt, mégis mihielyt kiszabadult, előbbi urához visszament. Blaze ez ösztönt hatodik érzéknek nevezi, melyről képtelen se lehet. „A tapasztalás mégis” mondja ő, bizonyítja, hogy megvan. A tevé urát 300 mérföldre viszi a sivatagon keresztül, hol semmi nyom nincsen, mely vezetne. A galamb leveleket visz az ósveny nélkül levegőben. Az Európában született keltőző madarak Indiába vándorolnak, s a mi bámulatós, rendszeren szülek nélkül utaznak, melyek ez utat előbb már megtették. A ló az utat a hóban is megtalálja s bihetől minden állatnak meg van ez ösztöne. Bámulatra méltó még a következő eset, melyet Dupont de Remours beszélt el: Egy párisi csizmatakarítónak volt egy kutyája, mely az üzletben rendszeren sokat segített, az által, hogy lábát a piszokba mártotta, s ayal minden előmenő egyének lábát betiszította. Ha az illető bement az üzletbe magát tisztítandó, a kutya nyugodtan viselte magát, de ha az üzletből az illető tovább ment, működését azonnal elő kezdte, s betiszította az utána, jövő lábát betiszította. Egy angol e kutyát megvette, s Londonba vitte, de rövid idő alatt ismét visszatért Párisba.

(Folyt. köv.)

egy-egy emlékiratot intézett Cavourhoz, Palmers-
tonhoz és István főherceghez. Terve volt: hogy
István főherceg lépjen fel érélyllyel; távolítsa
el a centralistákat s a visszaállított alkotmány-
nyal térjen vissza Magyarországra. Palmers-
ton arra kérte, hogy a békekötés alkalmával
Napoleonnal egyetértőleg eszközöljék Magyar-
ország területi épségének és alkotmányának
visszaállítását.

Majd ismét 1859. év végén, a mikor
látta, hogy Magyarországon a közszellem fel-
ébredt; hogy a protestans patens ellen tiltá-
koztunk, hogy az akadémiára alíráásokat gyűj-
töttünk s Kazinczy Ferencz emlékére ország-
szerte ünnepélyeket rendeztünk: „La Question
Hongroise” czim alatt egy művet adott ki, Cob-
denhoz intézte, a melyben a külföldnek helye-
sebb tájékoztatást akar nyújtani Magyarország
helyzetéről.

Kétségtelen: egy-két ellenmondással is
találkozunk Szemere Bertalan életében. Gole-
scoval a magyar és román fajok szövetsége fő-
lött 1857-ben folytatott értekezletei nem ál-
lanak harmóniában a „Pesti Hírnök” hasábjain
1860. év végén megjelent cikkeivel, a melyek-
ben a dualismust, mint a monarchia egye-
dül természetes alapját tünteti elő, sem pe-
dig azon cikkeivel, a melyeket ugyancsak a
„Pesti Hírnök” 1860. évi februári számaiban
írt az alkotmányról és nemzetségről. Szébb
apologia nem jelent meg a magyar alkotmány-
ról s tüzetesebben még senki sem fejtette ki,
hogy a nemzetségeknek egy ország sem ked-
vezett annyira, mint hazánk; a mely nekik
akkor is a legnagyobb szabadságot nyújtja, a
mikor azok mindenütt el voltak nyomva.

Feltűnő az ellentét azon Szemere közt,
a ki 1849-ben a köztársasági kormányformát pro-
pontálta s a ki még 1857-ben is pálcázta tört
a magyar aristokratia fölött, mint a mely —
ő szerint — 1848-ban sem a királyt nem tá-
mogatta, sem a nemzetet, — s ama későbbi
Szemere közt, a ki Majláth György tárnokhoz
1861-ben intézett levelében védi a főrendihá-
zat s kíméletes kezeivel kíván nyulni az aris-
tocratiai szerkezethez, melynek — a mint mond-
ja — jövőben is nagy hasznát vehetjük.

Következetlenségnek tűnik fel előttünk:
hogy ugyanazon Szemere. a ki 1848. és 1849-
ben Magyarország függetlenségi harcában a
verés szereplők egyike volt, később örömmel
üdvözölte az 1860. évi októberi diplomatát; el-
fogadandónak tartja azt a nemzet részéről a
közpointi parlament egyedüli kivételével, s vo-
szélyt látott abban: ha az ország a had- és
pénzügyi vezetését ismét kezeibe venné.

Azt sem fogjuk következtetéseink találni,
ha a joggyenlőségnek ezen egyik leghatalma-
sabb uttorja 1861-ben hibáztatja az 1848.
előtti politikai számitást s csalódásában e szá-
vakra fakad: „Az egyenlőségtől vártuk az
egységet s ime az nemzeti ségi harcokat idé-
zett elő.”

Mindezen következtetések és ellenmon-
dások azonban, t. gyülekezett, megbocsáthatók
annak, a ki elszakadva a haza kebléről, nem
ismerheté közvetlen érintkezésből a nemzet haj-
lamát, érületét, vágyait, a ki az ország hely-
zetének megítélésében nem kerülheté ki azon
tévedéseket, a melyek a távol optikai csalódá-
sának természetes következményei. De még ezen
ellenmondásokban is elvitathatatlannal nyilatko-
zik a hazaszeretet erős és soha nem ingadozó
következtetése, a mely eszményi céljának a ha-
za megmentését tekintvén, e célnak — ha szük-
ségesnek látja — legkedvencebb eszméit is ál-
dozatul hozza, mint a tengerész, a ki fájda-
lommal bír, de egész önmegtagadással a ten-
gerbe bányja kincseit, ha nincs reménye kü-
lönben fenntarthatni a hajót a háborgó hullá-
mokon.

Azért ő mégis egyik legkiválóbb alakja
marad hazai történelmünknek. Gyarolósági el-
törpülnek tehetségeinek, eszméinek, lángoló ha-
zaszeretetének, ascetái jellemének nagysága mel-
lett. Államférfiaink képcsarnokában, az utókor
mindig tisztetlet és kegyelettel fog meghajolni
azon férfiu emléke előtt, a ki az 1848-iki
óriási átalakulásnak egyik főtényezője volt; a
kinek tolla adott nagy részben törvényalakot
ama vívmányoknak, a melyek hazánkat az eu-
rópai cultura s egyuttal az önálló államok ma-
gaslatára emelték.

De nemcsak mint államférfiu, nomcsak
mint a nemzet egyik legnagyobb reformátora
véste be nevét elévülhetlen vonásokkal a törté-
nelem tábláira. Irodalmunk is győjteményeinek
egy nagy és kitűnő részét neki köszöni. Már
az iskola falai között írt egy pár kötetre terje-
dő verseket, epigrammákat, meséket. A „Fél-
sömagyarországi Minerva” a 30-as évekből kö-
zöl tőle drámai műveket, regét s Anonym ko-
ráról egy hosszabb értekezést, a mely 3 jutal-
mat nyert. Védelmezte Kazinczyt a Pyrker kö-
tetlen fordítása miatti megtámadások ellen. —
„Utazás külföldön” czimű utinaplója, a mely a
censura soknemű akadályait legyőzve, elvégre
1840-ben jelent meg 2 kötetben s 1845-ben
második kiadást ért, talan túlszárnyalta még
azon rendkívüli hatást is, a melyet annak ide-
jében Bölöni Farkas Sándor amerikai utelírása
gerjesztett a nemzetben. E munka becsét, gaz-
dag tartalmán kívül, emelte az elbeszélés
szépsége, a nyelvezet szépsége is. 1841-

ben írta egyik legjobb művét, hazai irodalmunk
egyik kincsét, azon pályaművet a halálbünté-
tés ellen, melyet az akadémia 100 aranyos ju-
talmával tüntetett ki. Számzárkésében írt nap-
lója, a mely halála után 1869-ben jelent meg
2 kötetben, örök-becsű tükre marad egy esz-
mékben és szenvedésekben egyiránt gazdag s
egy, az eszményi tisztasággal érintkező lélek-
nek. Korábbi naplója, kora ifjúságától kezdve
a forradalmig — fájdalom — elveszett. Szin-
tén 1869-ben kaptuk „Utazás keleten a vilá-
gosi napok után” czimű 2 kötetes munkáját,
a mely nemcsak rendkívüli élvezetet nyújt az
előadás élénksége és a nyelv szépsége által,
hanem sok tanulságot is gazdag adataiban Török-
és Görögország vallási, társadalmi és ethnogra-
fiai viszonyairól. Birunk tőle ezeken kívül még
2 kötetet, a mely a londoni 1861-iki világtár-
lat részletes ismertetését, továbbá szépirodalmi
dolgozatainak és politikai szónoklatainak egy
részét foglalja magába. Mig ez utóbbiakban bá-
mulva állapodunk meg politikai szónokaink leg-
művészebb példányai előtt: amazokban a phi-
losoph-költő emelkedett szemléle és szeretettel-
jes kedélye bilincsel le bennünket.

(Folytatása következik.)

Magyar lapok szemléje.

A „Reform” Karloviczot mindig érde-
kesnek tartja. A világ a karloviczi város-
hagynevezett kongresszusi tanács-termből nézve
máskép forog; nem nyugatról keletnek, hanem
keletről nyugatnak s innét van, hogy a mi
jó szerbjeinknek a nap mindig előbb kél fel
Bécsben, mint Budapesten. A szerbek úgy meg-
vannak elégedve a kongresszusi statumum szen-
tesítésével, hogy Miletics és a szélsőbal ellen,
mely a királyi lieriat ellen protestálni akar,
hálafulíratot küldenek Bécsbe ő felségének. Van
is rá okuk hálálkodni, csakhogy kár, a mikor
oly hálások a monarchia iránt, egyuttal há-
látlanságot is gyakorolni s nem küldeni leg-
alább is egy albumot Trefortnak, meg valami-
nő bizalmi fulíratot a magyar miniszteriumnak.
Megérdemelték volna a kongresszustól a hálát,
de megérdemlik a hálátlanságot is. Már csak
illenek, hogy mielőtt a magyarországi Szerbia
új szervezésének munkájához fogna az urak,
legalább valami módon megkönnepelnék a szen-
tesített „magyar-szerb kiegyezést.”

A „Nemzeti Hírlap” a választási moz-
galmat élénkségre tartja, mert az apró perpa-
varoknak bővíten van. A fusioval s a szabad-
elvűpárt megalakításával egy egészen új hely-
zettel állunk szemben s nem csoda, ha akad-
nak, kik az új helyzetet, a megváltozott visz-
zonyokat teljes elfogultatlansággal nem bírják
megítélni. A ki acceptálta a fusiot, az kell,
hogy acceptálja annak következményeit is. A
fusio következménye pedig a régi keretek fel-
bomlása és egészen új pártalakulás. Az elmúlt
állapotokból jogokat, praetensiokat, vagy elő-
nyöket nem formálhat sem a volt Deák-párt,
sem a volt balközép. Az új helyzetnek conse-
quentiái el kell fogadnunk mindkét részről
őszintén s utógondolat nélkül, mert csak így
teremtheti meg az új politikai átalakulás azon
az országra nézve kedvező jeredményeket, me-
lyeket attól mindnyáján várunk. És épen en-
nek az új helyzetnek consequentiája az is,
hogy az egyéni érzékenykedésnek, a régi párt-
viszonyok reminiscenciáiból származó kellemet-
len érzéseknek a megváltozott helyzetet szem-
ben, s az új pártviszonyok közt legalább is
nincs értelme; s a ki ezekre appellál s a ki
ezeket felkölti, az vesélyeztetni azon eredménye-
ket, melyeket a fusiotól joggal és méltán vár
az ország. A zászló iránti obedientia, a párt-
hűség és a pártfegyelemnek fennebb érintett
korlátai közt szabad a tér a jelöltekre nézve.
Am legyen akárhán jelöltje a szabadelvűpárt-
nak egy-egy kerületében, a választók dolga a
kiegyenlítés. És csak is a választók tehetik ezt.
A választókat meggyőződésük szabad nyilvání-
tásában akadályozni, ma annyit volna, mint
megrendíteni a fusio őszinte becsületes elfoga-
dásába vetett hitüket.

Hajos János és Sági László beszéde

a tiszteletükre rendezett fáklyásmenet alkalmával.

Mélyen tisztelt választóim!

Szeretett polgártársaim!

Jól tudom, hogy e megtiszteltetés nem
személyemet, hanem azon fontos közügyet ille-
ti, melynek t. választóim bizalmából a köze-
lebből lefolyt országgyűlés alatt szolgáltatásban
állottam. De e körülmény nem csökkenti meg-
lepetésemet és örömemet, mert arról teszen ta-
nubizonyoságot, hogy Kolozsvár város tisztelt
választói és polgárai a közügyek iránti lel-
kesedésben előljárnak még a mai korban is,
melyben pedig fájdalom a közönbösség és a
materialis életirány oly kizáró és kiváló sze-
repet kezd játszani. De e jelenségen hazánk
érdekében is örövendem kell, mert a világ-
történelem elég tanúságot ad arra, hogy oly
államokban, hol a közügyek iránti érdekelt-
ség a közönségnél hanyatlóban áll, ottan az al-
kotmányos élet vesztélyhez közeleg, az előrehala-
dás, a fejlődés, és az önérejtő alkotás merőbe

lehetetlenné válik, sőt az oly népektől nem
messzi távolságban áll a zsarnok ostroma, s ha
valahol, úgy kétségen kívül a magyar állam
ban, kiválóan szükséges az, hogy az egyes pol-
gárok az állam érdekeivel azonosítsák magukat,
s ne legyen a közéletnek oly nevezetesebb
mozzanata, melytől közremunkálásukat, részvé-
töket, figyelmüket megvonják, mert tán mon-
danom se kell, hogy a magyar állam az újjá-
születés küszöbén áll és vajmi sok azon teen-
dők száma, melyek e nagy alkotáshoz szük-
ségképen megkívátnatnak. Azért engedjék meg
t. polgártársaim, ha e fáklya lángokkal szívem
legbensőbb melegt állítom szembe, s a leg-
őszintébb örömmel üdvözölöm Kolozsvár lelkes
közönségének hazánk közügyei iránti melege-
dekülődését, mert ezt egyszersmind kezességnek
kell tekintenem arra, hogy e város dicső mult-
jához hiven, elég erős lesz azon munkásságot,
azon hazafiságot jövőre is kifejezni, mely a
közügyek terén ötlet méltán megilleti.

A mi pedig csekély személyemet illeti,
nekem nem kellett a munka becsét és értékét
nemzetgazdászati elméletekből megtanulnom.
Életem sorsa és feladata mindig a munka
volt. S nabár teljes joggal elmondhatom, hogy
munka által és véres verejtékekkel szerettem meg
kenyeremet; de épen munkás életem e fogal-
mában esmertem meg azt is, mily boldogító,
megnyugtató különösen azokért munkálni, kik-
kel születésünk, s életpályánk a legszorosabb
viszonyok közé fűzött.

Örömmel vallom be t. választóim, hogy
életpályám terhes munkái közt mindig különös
előszeretettel munkáltam azon a téren, hol szü-
lővárosom érdekeit mozdíthassam elő s mert
azon magasatos elhivatás, melyre ezelőtt 3 év-
vel tisztelt választóim bizalma felszólított, a
teendők legnemesebbikét ruházta rám, teljes őszin-
teséggel kell kifejeznem, hogy e megtisztelő
állást e nemes bizalmat életem és eddigi mun-
kásságom legdrágább, legszebb vívmányának
tekintettem.

Nem tudom tisztelt választóim, azon erős
akarat, és azon legszentebb elhatározás, hogy e
nemes város érdekei védelmében ne kimélték
se időt se fáradságot, képviselőségöm alatti
munkásságomban kifejezésre juthatott-e? de
nyugodtan mondhatom, hogy szándékom szilárd
volt, valamint érem azt is, hogy változának
bár a helyzetek, az idők és körülmények s bár
képviselei megbízatásom már lejárt, de azon
tántoríthatlan ragaszkodás, melylyel Kolozsvár
városához feve vagyok életem véghatáráig la-
zulni nem fog.

Fogadják t. választóim e szíves megtis-
telésért részemről is a legforróbb köszönetet.

Őszintén tisztelt és szeretett pol-
gártársaim!

Szemben a rokonszenvvel, melyet ez al-
kalommal is tanusitanak irányomban megval-
lom elszomorodva állók meg önök előtt.

Bizalmuknak irántam való jó indulatuk-
nak, már eddig is annyi jelét tapasztaltam,
mennyit megköszölni, meghálálni nem tudok.

Önök uraim engemet egyszerű polgártár-
sukat, már régen adósukká tettek és napról
napra tovább merítenek az eladósodásba, hite-
leznek annyi rokonszenvet, mennyit csak rész-
ben is leszolgálni érzem, hogy képtelen vagyok.
Erősnek, igen erősnek kell annak lenni, ki az
ily módon nyilvánított rokonszenvet csak némi-
leg is megköszölni. Én körülményeimnél
fogva azon a téren, melyen önök akarnak mű-
ködtetni, gyenge vagyok.

En szeretett polgártársaim, személyemre
nézve talán a legigénytelenebb ember vagyok
a hazában. Nem álszerénységből mondom ezt,
mert bevallom, hogy hosszas tanulmányaimból
következett életnézetem után vagyok az. De ha
személyemre nézve nagyon is igénytelen vagyok
elveim diadalát illetőleg, nagyraavágásom ki-
elégíthetetlen. Ezek érdekében — az élet és
önmagam ismerete után mondom — meggyőző-
déseim szerint mostani pályámon többet tehetek
mint bármely más új uton.

Évekkel ezelőtt midőn az események ha-
ragja hazánkra zuhant itt szembe velünk va-
lasztottam magamnak hazámfiat bizalmából
munkatért. Egyszerű volt itt az én kötelessé-
gem mindig: jó magot kellett vetnem. Megsze-
rettem pályámat mert nagy meggyőződéseim,
hogy egy egyszerű ember munkája után, nem
maradhat fenn állandóbb eredmény, mint ha a
hazát folytató ifju nemzedék értelmére, szelle-
mére és jellemére fejlesztő és felemelő hatást
gyakorolhatott.

Anyagi vagy ugynevezett pénzügyi nyo-
morúság és szegénység miatt egy ország csak
senvedhet ideig, óráig, de a baj feiősmérésével
meg is gyógyulhat, de értelmi s erkölcsi sze-
génység és az ebből folyó rossz politika miatt,
az élet és halálkérdése van feltéve és az utóbbi
győzelme csaknem bizonyos.

Egy ország, egy nemzet haladása, életké-
pessége mindig arányban áll az ismeretek és
érzelmei fejlődésével. A kettő mértéke egy-
másnak és oly összefüggés van közöttük, mint
a szikra és a szikra által felgyújtott láng kö-
zött. Én érzem uraim, hogy az ifjúságra —
tehát hazám érdekében — nem eredmény nél-

kül hatottam. Én érzem, hogy sehol nem tud-
nék többet szolgálni a hazának, mint éppen e
térén.

Megvallom tisztelt polgártársaim, hogy e
megtiszteltetés annyira meglepett, a hála ér-
zelme annyira uralkodik bennem, hogy maga-
mat kifejezni nem tudom, nem tudom mit
mondjak. Mondom keresetlen szavakkal a mit
érzek: Köszönöm szívesen, köszönöm bizalmukat,
rokonszenvüket és kötelessnek érzem magamat
általam elfoglalható téren meghálálni, megkö-
szölni. Kérem tartsák meg irántam szíves jó-
indulatukat.

Sági László levele

a kolozsvári szabadelvűpárt választmányához.

Igen tisztelt pártválasztmány!

A június hó 3-dikán tartott ülésükben,
egyik választókerületünkben érdemem felett
való modorban a képviselő jelöltséggel tiszte-
tek meg.

A bizalommal ajánlott hitelezést nem fo-
gadhattam el, megköszöntem a hogy tudtam,
de éreztem akkor és érzem az óta folytonosan,
hogy azt, mit irántam, egyszerű igénytelen pol-
gártársuk iránt tanusítottak, szavakkal nem le-
het megköszönni. Erőmhöz képest igyekedni
fogok meghálálni, mert érzem, hogy kötelessé-
ségem.

Az igen tisztelt választmány, június 3-
dikán annyira érdemem felett járt irányomban,
hogy akkor nyilvánított választamat nem fo-
gadta el: gondolkodási időt engedett a mai
napig.

En gondolkodtam őszintelenül és lelki-
meretesen számot vetettem képességgemmel élet-
nézetemmel, körülményeimmel, emberi és pol-
gári kötelességeimmel és a képviselőjelöltségre
nézve most sem tudok másképpen nyilatkozni
mint nyilatkoztam június 3-dikán. Most sem
tudok kálám nagyságát elég mélyen kifejező
szavakat találni, nem tudom mit és hogyan
mondjak, hogy nagyrabecsült rokonszenvüket
el ne veszítsem és azt a kételyt ne támaszszam
polgártársaimban, hogy a polgári kötelességek
iránt nincs elég érzékem.

Higgyék el uraim, nem a kötelességerzet
hiánya, nem a hazánk ügye iránti rideg és
mindig terméketlen közönyösség folyt be vála-
szomra.

Az embernek foglalkozása mindig vissza-
tűkrözdik gondolkozásmódjában. Én mostani
szerény munkateremt akkor foglaltam el, mi-
kor az események haragja és ellenségeink fé-
ket vesztett dühe egész súlyával nehezedett
szegény hazánkra. E munka terén már termé-
szetemem vált őszintelenül és lelkesedéssel
dolgozni, megszoktam az ifjúságnak — hazánk
és nemzetünk folytatónak — érdekében, az
összes emberiség által gyűjtött nagy tőkéből
erőmhöz képest mindig azt válogatni ki, mi a
lelkét, a szellemet és a jellemet feljebb eme-
li, az érzelmeiket nemesíti és a kötelesség ér-
zetét erélyesíti.

Nem akarhatok úgy élni és tenni, hogy
tanításomat saját magam példájával csúfol-
jam meg.

Hogy bárki és hűségéből, vagy rosszul
értelmezett hálából, elhagyjon egy olyan tért,
melyen valamit hatni tud és vállalljon olyan
kötelességet, melynek nem tud kellőleg meg-
felelni, elveimmel nem tartom megegyeztet-
hetőnek.

Rágen törvényéről tettem életemnek, hogy
a haza és emberiség ügyét szolgáljam, de szol-
gáljam olyan teren és olyan módon, a hol és
hogyan erőmből és tehetségemből telik. Érzem,
hogy mostani pályámon jobban tudom szolgálni
hazámat, elveimet, mint tudnám a napipolitika
főküzdőhelyén, a törvényhozó teremben.

Ez okból tisztelettel kérem szeretett pol-
gártársaimat, tartsák meg irántam érdemem
felett nyilvánult jó indulatukat és ne rendelje-
nek el körülményeimmel nem találó munka-
térre.

A szabadelvű párt alakulásának egyik
nevezetes eredménye hogy az egy célra mű-
ködők megszaporodtak, lehet érdemes és érte-
mes jelölt találni.

En mint egyik igénytelen választó polgár
a legjobb lelkiismerettel olyat ajánlottam, ki
ifju erővel sok ismeretet, szorgalmat és jelle-
met párosít.

Városunk fia, újból és mindig jólélekkel
tudom ajánlani.

A szabadelvűpárt választmány hazafias
szíveségébe ajánlottam, tisztelettel és hálával
maradok mindig

Kolozsvárt, 1875. június 6.

hű polgártársuk:

Sági László.

BELFÖLD.

Beszterce, 1875. jun. 3.

(Százrész és vihar. A vetések állása. A szárazság.)

Elvégre nálunk is lejárt az aszály,
mert az eddigi esőzéseket ugyan permetezésnél
egyébnek nem nevezhetjük s nem már azért
se, mert pázmáson járt s némelyik határt

alig érinté. Így a szelek által kiszáradt galyak
közül a zab, a mákvetés rosszult kelt s a gyü-
möcsfák kivirágzata mellett is kevés gyümöl-
csint lesz, lehullott kivált a melegebb fekvésű
helyeken, melyeken az őszvetelek is helyt áll-
tak, sőt a víz sok helyt megtrikult, kiveszett:
inkább a nekik kedvező időjárás mellett felsza-
porodott férgek, bogarak által felemésztetett
foltokint. Egy gazda a mezői fűcsok ezreinek
az országuton keresztüli vándorlását is észle-
te. De tán már minden jobbra fordul. E hó
szép esőekkel köszöntött be. Másodikán folyta-
ta: de ezzel részben betelt mit a czigány
mondott volt: „adát uram esőt, de nincs kö-
szönet benne.” Ugyanis meg egyfelől ez eső
jegesőt is tartalmaztak s több határon kárta-
völég; addig másfelől a belőle széteszkázó villá-
mok csoda dolgokat műveltek. Beütött a vil-
lám a magyar-utczába a Golgsteinek la-
kába, szétszúrta az ablakot, meghorzosolta a
szoba falát a nélkül, hogy a szoba közepén
asztala mellett ülő gazdára az ijedelmén kívül
egyéb hatással lett volna. Sőtálván az eső
alatt összecsoportosult pásztorfiak közé csapott,
elkábította őket, de percek mulva fölébredtek
minden utóbántalom nélkül. Sajókereszturon
ugyanekkor egy villám lecsapott, egy szálmás
viskóra s azt lángba borította, de a benne la-
vók minden bántódás nélkül kimenekülhet-
tek, jóllehet belőle semmit megmenteni nem
tudtak.

Fentebb említém a „magyarutczát”, de
nehogy azt hídje valaki, hogy itt magyarok
lagnak. Csak a Básta hadjárat előtt laktak.
De nem is tudnak magyarul, sőt itt most a
francia nyelv tanitására lett divattá. De az-
ért nagy az elkeseredettség azon mindinkább
erőre kapott, hir miatt, hogy innen a királyi
törvényszék Régenbe fog átköltözni, mint a
magyar leendő székhelyére. A király kisasszony
magyar nyelven való neveltetése el lett ren-
delve. De nálunk, ha a cath. kántor magyar
nyelven énekel szent szövezmát, magyarosítási
céllal változják. Itt mindenik ügyvéd német
nyelven alledt, pedig van nem százájuk
is. És egy magyar felhatalmazást lehetetlen
találni. Bükirestben nem engedik meg a ma-
gyar ref. hitvallásu papnak, hogy másként
mint románul vezesse az anyakönyvet. Itt az
állam nyelve megtanulásának szükségességét
emlegetni is, bűn, zsarnokság, mire csak a
magyar vetemedhetik. De hagyjuk ezeket!

Hanem ez utal még se hagyhatom em-
lítettlenül, hogy még most se minden ember
fogadja meg a jó szót, mit Jókai mondott a
két hatalmas párt fusiojok; hogy t. i. ezután
a finánczot se szabad megcsalni,
ugyanis egy néhány községbe adóelírások vé-
tettek ezéba 30—40 holdas birtokról 7—
8000 frt összegig s hogy keresztül nem csu-
szott a szolgabírói ügyesség s hivatali hüség-
nek köszönhető. r. l.

D. Szentmárton, június 6.

(A képviselőjelöltek.)

Tegnap tartotta meg a küllőmegyei „sza-
badelvű párt” választmánya a képviselők kije-
lölésére gyűlést. Bár nem folyt le oly rende-
sen, mint a mászmón gyűlések szoktak, és a
teljes egyetértést nem is eredményezte, nem le-
het elvitázni a jövő egyengetésére úttörő szol-
gált, s így jötevény hatása be is fog következ-
ni. Küllőmegyében rendszeren szoktak lenni zi-
vatarok a nagyobb események bekövetkezése előtt,
de a bekövetkezések alkalmával szépen felőd-
nek ki.

Épen ezért ezuttal hallgatunk is, a lefolyt
eseményekről, úgy is a 14-iki nagy pártgyűlés
reméljük, Küllőmegyének eddigi magatartá-
sával egyetértő lesz.

Mert nem hibetjük, hogy azon képviselő,
ki ha már most nem miniszter is, épen azon
ildomosságnál fogva, hogy még a mult évben
e lap hasábjain között, választóhoz intézett le-
velében kifejezett fusio létre nem jövése feletti
reménytelenség messze földre utaztatott, ugy-
szólva orozba, a meg nem választás által meg-
marattatnak, épen azok által és ott, kik és hol,
már évek előtt épen a megyei közérkölos fen-
tartása tekintetéből, békés kiegyenlítés jött lét-
re, Tisza Lajos képviselővé megválasztására
nézve. Most nagyon furesának venné ki magát,
midőn már nincs pártkülönbőség, s a bizonyít-
vány, mely kiszolgáltatnák Küllőmegye részére,
legalább is bíralt tárgyat képezhetné.

Reményünket nem csak nem vesztettük, sőt
bizunk, hogy ellenjelöltje Szilágyi Lajos maga
sem fogja magát forciorezni.

A másik t. i. a felső kerületben: Hor-
váth Gyulával szemben hangoztatva lett, br.
Szentkereszt Zsigmond, de úgy hisszük, hogy
csupa „spiegelfüchtereit” mert, határozatlan
mondjuk, hogy a báró sem képviselő nem akar
lenni, sem párttal nem bir; még Elekes Györ-
gyöt is szóba hozták, de komolyan nem vették
e hirt, mert őt oly férfiuak ismerjük, a ki a
mit akar, nyíltan, férfiasan eszközöl, nem pedig má-
sok bizonytalan hirbehozása által, és hozzátar-
tozó őszinte nyilatkozatai erre vonnak követ-
keztetést.

(A szolgabírói ügyesség s hivatali hüségnek köszönhető.)

Képviselő-választási mozgalmak.

Marosszékben ez idő szerint csak szabadalvú párt létezik, melynek jelöltjei felső keletben Bereczki Sándor s az alsóban Jenei József.

M.-Vásárhelytől még most is a legnagyobb chaos uralkodik s még ma hozzávetni nehéz volna a végeredményhez. A felső keletben Z. Knöpper Vilmos, szabadalvú pártján van biztos kilátása a megválasztatásához, alsóban Lázár Ádámmal szemben a szabadalvú pártnak még nincs jelöltje.

Felső-Fehér. Ezen megyében május 24-én akult meg a szabadalvú párt ellentmondás nélkül. A külterületben Kőnczey Károly van felítve a párt részéről, megválasztatása remélhető, mert mondják ugyan, hogy volt képviselő. Pénze most is van, de az új választási törvények legalább részben becukván a wertheim adát s az új főispán nem a régi. A belső keletben gr. Nemes Nándor újból fellépett, de még nem mondott programot, mire most van elhíva, nem hisszük, hogy ezen kerület is megadná szabadalvúpárti voltát, s a választási munkálatok készen vannak, a választási napját május 8-án fogja megállapítani a központi bizottság, hihetesen júl. 3-át tűzi ki.

Erzsébetváros. Itt egyik választó-kerületben az eddigi képviselő Csiky István az egyedüli jelölt, a másikban Dániel Márton ki 9-71 volt egyik képviselője Erzsébetvárosnak s Szenkovics Dénes helyi aljárásbíró a jelöltek, adomás szerint szabadalvúak.

Az előmunkálatok itt is készen vannak. Külvárosi megyében a sz. e. pártválasztmány több jelöltnevet tűzte ki, a kik közül azonban csak Tisza Lajosnak és Horváth Gyulának van kilátása a megválasztatásra: részünkről is reméljük hogy az említettek mint képviselőkre legérdemesebbek és leghivatottabbak által fogjákKülvárosi megyét képviselni az országgyűlésben s nem engedi magát már megindított személyes harcra belesodorítani.

A román trónbeszéd.

A trónbeszéd, melylyel Károly romániai fejedelem az újonnan választott kamarát május 1-én megnyitotta, így hangzik:

„Összehívtam önöket egy rendkívüli ülésre, hogy foglalkozhassanak egy néhány javaslatlalt, melyek halasztást nem tűrnek. Szerencsésnek érzem magamat, hogy önmagamat személyesen üdvözölhetem. Miután önök az ország képviselőit nem valamely konfliktus, egy felosztás, hanem az előbbi kamara mandátumának természetes lejáratát követően hívtam fel, előre lehet látni, hogy üdületüket szerencsésen fogják befeléjezni, beletenni.

Az utóbbi kamara, mely négy évi működése alatt a leghelyesebb egyetértésben állott ormánnyal és oly nagy javításokat vitt égbé, megvetette alapját az alkotmányos kormányzatnak és bizalmat gerjesztett szabad ízményeink iránt. Innen van az, hogy néhány óta a stabilitás nálunk sem üres szó, hanem tény s a haladás, habár lassan, de bizosan és feltartóztatlanul megteszi a magát. A munka meg van kezdve, most önökön a or, hogy azt tovább folytassák. Mi számra és erületi kiterjedése nézve kis állam vagyunk e jogunk hatalma s azon tisztelt és bizalommal fogva, melyet magunk iránt kivívni tudunk, egy nagy nép értékét fogjuk kivívni.

Keressünk erőt kuforrásaink és gazdaságaink fejlesztésében, belső szervezetünkben, elyzetünknek és érdekeinknek megfelelő reformok elfogadása és alkalmazásában, valamint a end és a szabadság uralmában. Ha megerősödvé belső szervezetünk által, teljes bizalmat elterjedtünk külföldön és pedig az által, hogy zigoruan a szerződés határai között tartjuk agunkat, és régi jogainkat mérsékléssel, de zilárdan vrdelmezzük; ha egy bölcs politiká- l s a mások iránti tisztelettről tesszük tanu- agót és nem törekszünk másra, mint országunk autonóm jogainak elérésére, és a garan- rozó hatalmakkal való legjobb viszonyok fen- rtására; akkor erkölcsi befolyásunk ép oly agy lesz külföldön, mint itthon.

Önök csak harmincz napi rövid időre ivattak egybe. A választások igazolása után on helyet kellend betölteniök, mely Nippon etropolitá ő szentsége halála által megürült. Jtoda már az első sessióban kinevezendő.

Ezután néhány pénzügyi és gazdasági vaslatokkal fognak foglalkozni, melyek között predeali és adjudi vasutvonalak concessiója isó helyet foglalnak el. Egy szomszéd állam- ak, Ausztria-Magyarországnak nemzetközi szer- ödés által már is le vevén kötvé, kötelesek agyunk rövid idő alatt — 1878. augusztusig — a plojesti-predeali csatlakozási vonalat be- jezni, kiépíteni. Ez tehát reánkényszer nemcsak ontos közgazdasági előny, de becsületbeli do- g is. A vonal kiépítése pedig csak úgy lesz hetséges, ha a concessió még ez ülésszakban fogadtatik.

Az udvarhelyszéki tanítótestület

folgó évi jun. 9. és 10-én Székely-Keresztúron tartja

III-dik közgyűlését

a következő napirenddel.

Junius 9-én.

1. Delután 2—5-ig:

a) a tanítótestület segélyegyletének az új alapszabályok szerinti megalakulása;

b) segélyegyleti pénztári kimutatás Rafay Károly által;

c) az udvarhelyszéki Eötvös-féle népnevelési egyesület által ez évre adományozott 100 frtból 10 egyleti rendes tag segélyezése alapszabályaink értelmében.

Figyelemztetés: Az a) és c) alattiakra nézve csak azon tanítók vétetnek tekintetbe, kik rendes tagsági díjakat (1 frt o. é.) legkésőbb a gyűlés kezdete előtt, egy évre előre befizetik. A régebbi tagok jogait illetőleg az alapszabályok intézkednek.

2. Gyakorlati énektanítás s ezzel kapcsolatosan a Wéber énektanítási rendszerének ismertetése Horváth Gyula képezdei ének- és zenetanár által.

3. 5—7-ig a helybeli tanítézetek s azok tanszergyűjteményeinek megtekintése.

4. Estvéli 8 órakor az állami tanítóképezde által a tanítótestületi segélyegylet javára rendezendő hangverseny.

1. A gyűlések az unitárius középiskola nagytermében tartatnak.

Junius 10-én.

Nagy gyűlés. Kezdeté reggel 1/2 8 órakor; tárgyai:

a) előzői megnyitó;

b) a II-dik közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása;

c) titkári jelentés;

d) tisztviselők választása a következő három évre;

e) a cenzurái nyilvános jutalomosztogatás felett Veres Sándor gyakorlóiskolai tanító által indítandó eszmecsere;

f) jelentés az udvarhelyszéki népnevelési egyesület pénzügyi állapota (40 frt) alapján hirdett két pályakérdésre beérkezett munkákról és a megelőző napon tartott gyakorlati tanításról;

g) a pénztárt vizsgáló bizottság jelentése;

h) indítványok. Első sorban az „Eötvös-alapítvány“-ra vonatkozó.

Figyelemztetés: Az indítványok a gyűlés előtt legalább is két héttel az elnökhöz jelentendők be írásban.

Közös ebéd a „Korona“ című vendéglőben.

2. Elszállásolási s közös ebéd-rendező bizottsági tagok: Bartók Lajos, Bedő Dénes és Felméri Mózes, kiknél a résztvevni szándékozók idejében jelentkezzenek.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten junius 7. 10. ó. 25 p. d. e

Érkezett, junius 7. 11. ó. 25 p. d. e,

Tegnap Pauler, Wahrman nagyérdemű beszámoló, Horn igen terjedelmes programbeszédet mondott. A választási mozgalmak fővárosban roppant hűvel megindult.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jun. 7. 1875.

— **A pénzügyminiszter** a földadók katasteri munkálatok végrehajtása céljából a tisztí államásokra kinevezte katasteri igazgató-sági számíttasztékké: Krammer Sándor m. kir. pénzügyigazgató-sági számíttasztet n.-szenbenbe. Nagy Árpád m. kir. adóhivatali tisztet Kolozsvárra. Irodatisztékké: Hollósi Lajos k. jószág-igazgató-sági irodatisztí helyettesét Kolozsvárra; Szakács Albert telekkönyvi tisztviselőt N.-szenbenbe.

— **A kolozsvári** szabadalvúpárt választmánya tegnap d. e. gyűlést tartott, melyen első sorban Sáni Lászlónak a pártválasztmányhoz intézett levele olvastott fel. A levelet más helyen veszik olvasóink és sajnálattal győződünk meg, hogy Sáni László minden rábeszélés dacára tántoríthatatlanul ragaszkodik előbbi elhatározásához és a képrselöljelöltséget nem fogadja el. A szabadalvú párt választmánya szintén sajnálattal vette tudomásul Sáni László lemondását s id. Hitz György elnökle alatt Frits Albert, Benigni Sámuel, K. Papp Miklós, Fülep István, Demeter Károly, Finály Henrik személyében egy bizottságot küldött ki, melynek feladata a jelölt személye iránt javaslatot tenni s egyszersmind azt is megtudakozni, ha az illető a jelöltség elvállalására kész-e vagy sem. E bizottság kiküldése óta most már megindultak a különböző kombinációk, a melyeket azonban tartózkodunk mindaddig commentálni, a míg a bizottság nem jut megállapodásra.

— **Bláháné** asszony, a budapesti nemzeti színház elsőrendű művésznője, holnap kedden lép fel városunkban a nyári színházban. A kolozsvári közönség már régóta várja s óhajt gyönyörködni magyar zamatú népdalaiban és

játékában. A művésznő ez alkalommal csak négyszer fog fellépni.

— **Az erdélyi** gazdasági-egylet 1875-ik év június hó 7-én d. e. 11-órakor választmányi ülést tart B. Huszár Sándor ur elnökle alatt a titkári szálláson.

— **Tegnap** és tegnapelőtt a májális nevezetű junialisok napja volt, ekkor a jogászok s akkor az iparosok adták alkalmat ifjaknak és öregeknek néhány kedélyes fra-elöltésére a zöldben. Az egyetemi joghallgatók táncvigalmán nem nagy számu ugyan, de igen szíves közönség vett részt s a meglepő csinnal diszített áréná éjjelutánig a legfesztelebb kedélyes mulatságnak volt színhelye. Az idő is kezére játszott a mulatóknak s a szabadtermészet, illatos esti lég meggyűlöltette velünk a báltermeket. Az iparosokat délben még sötét fellegek fenyegették, pár óra múlva azonban maga az idő is belátta, hogy nem jól kezd s megengedte az öreg napnak, hogy beálljon hivatagának. Jöttek is számosan; estére az ezert meghaladta a mulatók száma s a zsu-folt táncshelyen kívül, a lövölde árnyas fái alatt jó modu iparos polgárok tartottak elszortan kedélyes estebédet, melyet ittott pohár-köszöntők, az egészest pedig két zenekar és sikerült tűzijáték fűszerezte. Mindkét vigalmat gr. Péchy Manó és Hajós János látogatásukkal tisztelték meg s az utóbbin Benigni Samu, az est szíveslyés házigazdája egy kis oszon-nára hívta meg a vendégeket, a hol aztán a többek közt gr. Péchy Manó, Benigni S. kedves nejeknek egésségére emelt poharat. A szerfelett vidám és fesztelen mulatság csak késő éjszaka ért véget.

— **Az orvostanhallgatók** tavaszi táncestélye nem mint irtuk jun 19-én, hanem 16-án lesz. Az egyetemi ifjuságé pedig junius 23-án. Mindkettőt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Hatala Péter** volt katolikus lelkész, a budapesti egyetem tanára közelébb tartá esküvőjét Pektó Teréz kisasszonnyal. Ferenc József kolozs vári unitarius lelkész végezte az egyházi szertartást.

— **A fertály mágánások** — értjük a Berczik Árpádot — nem nagy tisztességgben részesültek szombat este a nyári színházban sem a közönség, sem az előadók részéről. Az meglehetősen üresen hagyta a házat, ezek pedig nem igen fordítottak nagy gondot az előadásra. Pedig a Berczik „Fertály mágánásai“ egyike jobb vigjátékainknak, melyet élvezettel lehet játszani és nézni egyaránt. A szombati előadás meglehetősen vonatolt s így unalmas volt: Szacsrai (Romvári Aurél) és Boér Emma (R. é. lakai E.) tulzott sentimentalismusa, E. Kovács Gyula nonchalant bohóságai, Földényi (Zsongy V.) kapkodó humora, Szentgyörgyi (Kartang) darózó őszintesége: ime ez volt körülbelől alkotásuk lényege, előadásuk összképe. Legsikerültebb volt még a választási értekezlet seónája: legalább volt benne egy kis zaj, láma, élet, valamint Némethy Irma Frivolozky Alicsa. — Vasárnap Szigligethynek egyik régebbi színmű írói vétké: „A rab vagy a hamis váltó készítő“ című u. n. színműve még kevesebb közönséget vonzott a színházba s még kevesebb buzgalmat keltett föl színészeinkben, kik közül az egy E. Kovács Gy. (Paplavetz) alakítását emelhetjük ki, mint kiválóan sikerültet.

— **Berczik Árpád** miniszteri titkár és ismert színműíró jegyben jár Sváb Flóra kisasszonnyal, Sváb Jakab csongrádi földbirtokos leányával.

— **A „M. Polgár“** ismeretes finom tapintatával emlékezik meg a kolozsvári polgárok által Hajós János, volt képviselőnek vitt fáklyászenéről. Ugy kívánja föltüntetni a dolgot, mintha a menet gr. Péchy Manótól Sáni Lászlóhoz mentében csak azért állott volna meg Hajós lakása előtt, mivel „volt képviselőnek háza utjában esett a fáklyásmenetnek.“ Talán hallott a „M. P.“ valamit az üneupély előre megállapított programjáról, talán tudja is, hogy a tisztelgés a volt és leendő képviselőket illeté; talán hallotta hírt, hogy Hajós János volt képviselőnek a kolozsvári csizmadia társulat 1873 pünkösdjén küldöttségileg határozta megköszönni abbéli munkásságát, hogy a honvédségi öltözéki czikkék közül 20 ezer pár bakancs kiállításával Kolozsvár iparosai bizattak meg, mely küldöttség tisztelgését azonban t. polgártársunk szokott szerénységével elhárította magától; talán hallotta hírt, hogy 1874. augusztus havában városunk képvisellete köszönni feliratot intézett Hajós Jánoshoz azon buzgalmaért, melylyel a katonai kórházak bérének a város vállairól levételét megállapító törvényozikk alkotása körül eljár; talán hallotta hírt, hogy a kolozsvári gyermekkert társulat szintén köszönni feliratot küldött a mult évben Hajós Jánosnak az intézet érdekei előmozdítása körül tett sikeres lépéseirért, valamint a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara is elismerést szavazott neki 1874 novemberi ülésében az itteni főbank felállítását kilátásba helyező ígéret kieszközléséért, ugyanily köszönetet vévén a város polgármesterétől és a bor- és hufogasztási adó ügyében tett sikeres és gyors eljárásáért. Ha még hozzávesszük mindezekhez azt a számos magánügyet, melynél polgártár-

sai érdekében, tanácsadással, segélylyel annyiszor buzgott: nem lesz meglepő talán a „Magyar Polgár“-ra nézve is az elismerés azon természetes adója, a melylyel a választó közönség volt képviselői sorában Hajós Janost is megisztel. Summ cuique!

— **A r. k. főgymnasiumi** önképzőkörnek Várady Móricz igazgató ur által adott 10 o. e. forintért meleg köszönetet mond az önképzőkör nevében Kolozsvárt jun. 6-án 1875. Ferenczy Alajos védnök.

— **A helyi lövöldében** a tegnapi lövészetn versenydíjt nyertek az első: Orbán József, a 2-ikat: Kovács Károly; a 3-ikat Szentjánosi Ferenc. A szerencsedíjak közül az első szintén Orbán József, a 2-ikat Tutsek József, 3-ikat Florián Antal nyerte el.

— **Meliánu János** aradi püspököt, ki születési helyére Zernestre utazott, e hó 4-én Brassóban az indóházánál az oláh püspök, a tanári testület s mások kitüntető fogadásban részesítették.

— **A Filaki** merénylete nem volt Korizmiesra nézve minden következés nélkül. A golyó kabátja gombjairól ugyan vissza pattant, de gyomrán szilva nagyságu daganatot támasztott, és a belek is megdagadtak. Korizmies orvos tanácsára a margitszigeti fürdőt fogja 4. hétig használni.

— **A magyar tud. akadémia** fötitkára a következő hirdetményt teszi közzé: A néhai dr. Edl Kálmán által Holczér Miklós nevére tett alapítványból az akadémia által kitűzött ösztöndíj f. é. októberre áresedése jövén: erre következő pályázat hirdetetik: 1) A Holczér Miklós nevét viselő ösztöndíj, egy polittechniumi növendék számára, évi három száz o. é. forint. 2) Az alapító akaratá szerint csak katolikus, vagy helvét hitvallásu nyerbeti el. Egyenlő képzettségű és érdemű folyamodók közt elsőbbsége van a katolikusnak. 3) A díjazott tartozik a tanfolyam utolsó két évét Zürichben a polittechniumon végezni, s ez idő alatt a bírálatot kiállól két értekezést, imi valamely matematikai vagy természettudományi tárgyról, s azokat egy megfelelő pestimagyaz szaklapban közzétenni. 4) Ha a díjazott megfelel kötelezettségének, s a tanfolyam végével magát valami szaktudományban külön akarja kiképezni, az akadémia az ösztöndíj élvezetét részére még egy évre meghosszabbíthatja. 5) Ellenben, ha kötelezettségének meg nem felel, időközben is elesik az ösztöndíjtól. 6) A folyamodás az akadémia fötitkári hivatalához f. évi július 25-ig beküldendő. Mellékelni kell az iskolai évről. 7) Az illető bizottság által az ösztöndíjra érdemesnek talált egyén az akadémiai fötitkártól értesítettni fog, hogy az összeg felét október 1-ső napja előtt megkap-hassa. Másik fele a jövő iskolai félév kezdetén, a nyert bizonyítvány (könyvecske) alapján adatik ki.

— **Nögyűlölet.** Egy sereg fiatal államhivatalnok a mult vasárnap több tanu jelenlétében elhatározta s kölcsönösen fogadást is tettek egymásnak, hogy önként sohasem házassodnak meg. Ha közülük valakit családi vagy egyéb viszonyok házasságra kényszerítenének, akkor a többiek ezt fogják gyászolni. A ki a tett fogadást megszegi, büntetésül 1000 frtot tartozik lefizetni a honvédalap javára. Így beszélte ezt a „P. Lloyd.“

— **A philadelphiai** világkiállítás, tudvalevőleg 1876 april 19-én nyílik meg. A kiállítási épületekről a „Vossische Ztg.“ a következő részleteket közli. A kiállítási épületek 29, esetleg 33 hektárnyi területen fekszenek. A főpalota derékszögben hajlik és egyedül 10 hektárnyi területet foglal el; hossza körülbelül 650 méter, szélessége 150 méter. Az épület karzatok által hosszban 10 szelre metszetik, hol az egyes szakok tárgyai lesznek kiállítva, s a különböző államok kiállítandó tárgyai is el lesznek különítve. A főépület közelében lesz az állatkert, körülötte vasuti állomások lesznek. További épületek a szépművészeti tárgyak számára emeltetnek 2 hektárnyi területen. A gépek számára föntartott hely 430 méter hosszú és 110 méter széles. Itt mozdonyok állítatnak föl, melyek a kiállított gépeket mozgásba hozzák. Egy nagy üvegház a kertészet és egy a földmívelési termények kiállítására van épülőben. Pennsylvania állam ezenkívül egy 20 millióba került városához fölszentelését fogja a kiállítás ideje alatt eszközölni.

— **Vagy ugy?** G. . . . elsőrangú bécsi énekesnek fényes estélyt adott a bécsi léversenyek alatt. Az estélyen H. . . . kisasszony, a vetélytárs is jelen volt, ki így szólt közönségjéhez: — Mondja csak, ki az a förtelmes képu uri ember. A gyomrom émedyedik, ha ránézek. — K. . . . r bankár évenként hatvan ezer forint jövedelme van. Néhány percz múlva ismét megszólal H. . . . énekesnő — Különös, csakugyan különös, ha tovább nézi az ember K. . . . urat, hát még sem olyan förtelmes, sőt kellemes vonásai is vannak. Legyen szives őt meghívni holnapután estélyemre. — Ezer örömmel, de ugy nejt is meg kell hívnom, mert a nélkül nem szokott sehoá se elmenni. Öt percznyi csönd. — Hm. . . . ha az ember szeméjében nézi — szólalt meg ismét H. . . . kisasszony, — bizony mégis csak nagyon förtelmes képu ember az a K. . . . Ne méltóztatassék elhívni őt hozzám.

— **Kávé fogyasztás.** Európa egyes államaiban, minden egyes lakosra kávéfogyasztás esik: Belgiumban 8-82, Németalföldön 7-00, Szeiczbán 6-76, Dániában 4-83, Vámegeyületben 4-35, Svédországban 3-60, Franciaországban 3-20, Magyarország és Ausztriában 1-46, Oroszországban 0-93, és Nagybritaniában 0-83, Oroszországban 0-18 font. Feltűnő Franciaország csekély kávéfogyasztása, ámbár ez a kávéházak fő tanyája; oka valószínűleg a bor olcsósága, míg Anglia és Oroszország lakói azért fogyasztanak keveset, mert főleg theát isznak.

— **Művészet és élet.** — Ugyan tisztelt Bilant ur, mért olyan szomorú? — Ah! — viszonzá a kérdezt, X . . . művész elhagyá városunkat. — Tehát ön is gyakran hallotta és csodálta őt? — Oh nem, hanem kétezer forinttal adósom maradt.

— **A gyertya** készítése évenként előállított stearinsav Franciaországban 50,000,000 Európa többi részeiben 200,000,000 fontot tesz. — A világ legnagyobb gyertyagyára „Prince-Candle-Company“ Liperpool és Londonban van, mely 20 millió márká (10 millió forint) tőkével bír, — Megemlítendő, hogy az egész ipar vegyész laboratorium kísérleten alapul, melyek a két francia bivar Gay-Lussac és Chevreul által annak idején tétettek. Mondja most már valaki, hogy a tudóság nem praktikus emberek!

— **Az angol** északsarki expedíció az előleges megállapodás szerint május 29-ikén delután négy órakor indult el a portsmouthi kikötőből. Nagy néptömeg volt a parcon s lelkesen hurrazott. Reggel az admiráliság lordjai vizsgálták meg a 2 hajót. A tiszték és a legénység bemutatnak a lordoknak, kik szíves kezesorítá-sokkal váltak meg mindnyájuktól. — A királyné táviratilag kívánt szerencsét az uthoz.

— **Két világ.** — Mit nekem az egész világ? — mond X nejeknek hizelegre. Te vagy az én világom. A szobaleány meghallotta ezt a mellékszobából, és midőn a világbírtokosa vagy tíz percz múlva bökölva sátorozott körültte, így szólott: — Ej egy nagyságos ur. Oly hamar elfeledte világát? — Pszt! Tudd meg, hogy két világ van. Egy ó és egy új világ.

— **A „Vasárnapi Ujság“** junius 6-diki száma következő tartalommal jelent meg: Izsó Miklós (arcképpel). — A Balaton völgyeinek: Ellbeszélés Jókai Mórtól (képpel). — A magyar dalmászinház (képpel). — „A rejtelmes sziget.“ (Verne Gyula regénye.) — Egy elfelejtett fejedelem: „V. Ferdinánd király Prágában“ (képpel). — Czucor Fergely születése háza (képpel) Ujváry Bélától. — A magyar tud. akadémia 35-dik közgyűlése. — A hétről — Irodalom és művészet, közintézetek, stb. rendes rovatok.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Junius 5-én 5% Metaliques 7020 frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 7450 — frt. 1860-iki államkölcsön 112.40 Bankrésztvények 960. — Hitelrészvények 234. — London 111.55 frt. Ezüst 102— Cs. kir. arany 526 1/2 —. Napoleon'd'or 890. 100 mark németértékű 54.40.

Urbéri kötvények: Magyarországi 82. — Temesvári 80. Erdélyi 79. Horvátországi 8275.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyílttér.

Igen figyelemreméltó **Bottenwieser és Társa hamburgi** bankházának e lapok mai számában megjelent hirdetése mindazokra nézve, kik a szerencsének egy biztos és eredménytel kecségetető módját megszerezni óhajtják.

Érdekes

id. Hekscher Samunak Hamburgból a mai számunkban megjelent **szerencse hirdetése.** E ház a nyert összegek pontos és hallgatag kifizetése által helytt és a vidéken, oly jó hírnevet szerzett magának, hogy mai hirdetésére e helyen is mindenkit figyelemztetünk.

Egy zongora-hangoló,

ki huzamosb ideig szándékszik a városban maradni, tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek és főrangú uraságoknak, hogy zongorák hangolását, ugyszintén azoknak javítását, szakértőleg és a legkifogástalanabb módon jutányos árárt elvégzi.

Előfizetés egész évre, minden második hónapban eszközendő hangolásiért, 8 frt. Minden hónapban való hangolásiért 12 frt. Szíves ajánlatok elfogadtatnak Triska Ferencz ur zongora műtermében Kolozsvárt.

Tisztelettel:

Klenner Hubert,
zongora-hangoló és készítő.

Haszonbéri hirdetmény.

A nagy-nyedi ev. ref. főtanoda feleynedi patakon levő 5 lizetli malma f. év július első napjától kezdve, egymástán követve 3, esetleg 6 évre, Nagy-Enyeden a gazdagdandoki irodában f. év június 17-kén d. e. 9. óráig d. n. 3 óráig, a legutóbbi ígérnek együttesen, vagy külön-külön, nyilvános árverési úton haszonbérbe ki fog adni. Bérleti kívánók a feltételekben megírt összegek 10%-ját tartoznak bántépénzül letenni. Elfogadtatnak zárt ajánlatok is (Offer). A feltételek megtekinthetők alólról.

Nagy-Enyed, 1875. június 3.

BOGDÁN LAJOS, gazdagdandok.

496. Sz.

(270)

(1-1)

Hirdetmény.

Folyó év július-hó 2-kán délelőtti 11 óráig a Nagyági m. kir. és társulati bányaműgazdagságnál két száz (200) bécsi mássa kétszer tisztított repce-olaj beszerzése iránt írásbeli ajánlatok útján árjeltes fog tartani.

Szállítási óhaját felhívhat ezen bányaműgazdagságnak címzett, megfelelő béléggel ellátott ajánlatukat — melyhez 10% bántépénz és olajmustra is melléklendő — vagy posta útján beküldeni akkép, hogy az f. év június-hó 28-kaig Dévára megérkezzen — vagy pedig július 2-kaig délelőtti 11 óráig ezen bányaműgazdagságnál közvetlen benyújtani.

A bántépénz a szállítást nem nyerőnek azonnal, a szállítónak pedig csak is a minőség és mennyiségre nézve tökéletesen megfelelő olaj átadás után adatik ki.

A szállítási eszközöndő 1875. év július-hó végéig 80 mássa.

A szállítási eszközöndő „ év augusztus-hó „ 60 „

A szállítási eszközöndő „ év szeptember-hó „ 60 „

és pedig tökéletesen biztos hordókban helyt Nagyágig két harmada az olaj mennyiségnek 10 12 mássa hordókban — a többi kisebb hordókban is szállítható, — mely összes hordók a bányamű használatára maradnak.

A szállított olaj egy bányaműgazdagsági tiszt által fog átvétetni.

Ha szállító az átvételén jelen nem lenne, az átvételi eredménybe bele kell nyugodnia.

A szállítást nyerővel szerződés köttetik — a vállalkozó költségén béléggel ellátott példány az igazgatóságnál marad, a másik példány pedig a szállítást nyerőnek kézbesítetik.

Nagyág, 1875. június-hó 2-kán.

M. kir. és társulati bányaműgazdagság.

Sz. 1192. 1875.

(265)

(3-3)

Pályázati hirdetmény.

A Szent-Miklós, Czele, Nagy és Kis-Deveser, Szépkényerli Szent-Márton és Vize közösek által csoportosított nagy-deveseri körjegyzőség, mely 400 frt. évi fizetés, 60 frt. szállásdíj és 20 frt. irodai átalány járándósággal egybekötve van, turesedése jövé, annak betöltésére ezen pályázati hirdetmény.

Pályázni kívánók felhívhat, szabályszerűen felszerelt és megbélyegezett folyamodványukat f. év június-hó 22-ig a buzai járásszolgabíróhoz Boncz-Nyiresen (u. p. Szamosújvár) benyújtani.

Boncz-Nyiresen, 1875. május 31-kén.

Buzaijárás h. szolgabírája.

KECZELI FERENCZ.

Nem hivatalos.

Azonnal bérbe kiadó

a Sétátér mellett a borjómali hegy alatt egy nyári lak — jutányos áron, mely áll öt szobából, konyha, pince és kamarából. Esetleg 4 fertály szobát is kivethet. Bővebben értekezhetni Balázs Károlyt egyet. questornál kül-monostortatza Szabó-féle ház, vagy a fenn írt helyen.

Csak egy kísérlet kell!

hogy mindenki meggyőződhessen bámulatos jutányos

27 kros

csikokim jószágai.

Vásznak.

1 vég 50 rőfös „ széles szét 13 frt 50 kr.
1 vég 80 rőfös „ széles szét 8 frt 10 kr.
1 vég 80 rőfös „ széles szét 8 frt 10 kr.
1 vég 80 rőfös „ széles szét 8 frt 10 kr.
1 vég 80 rőfös „ széles szét 8 frt 10 kr.

Selyem- és bárony-szalagok.

Fail- vagy noblesse-selyem minden szina dívtos színben, szines hátrészek is öt új széles rőf 27 kr. Két új széles 2 rőf 27 kr.

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

375,000 218,750 375,000

Krassowsky Fivérek

Első kolozsvári

27 kr. ÁRU CSARNOK 27 kr.

Fiók raktára M.-Vásárhelyt. Szent-Györgyutca özv. Reich Károlyné házában.

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy darab és pár!

Gasier, minden kigondolható legujabb színekben.

Bareggek, Lüsterek, simák és koczkások a legujabbak.

Ezer lehu ruha kelmék, Waaterproof, Batist, és Jaconet a legujabbak.

Cretonek garancia mellett, Atlasz gradlik.

Brillantinek és Piquetek, fehér és színesek.

Netz függöny kelmék, Moul függöny kelmék, Butor kanavász, Butor kartonok.

Canavászok, Lengyolcsok, Creaszvászok, Chiffonok és Schirtingek 18 krtól 27 krig.

Barehentek, Czérna és Pamut nadrág-kelmék.

Roncsoltgyolcs, Wassertuch kendő és abrosz kelmék.

Továbbá ajánlják a n. érd. közönség becses figyelmébe Kolozsvárt, férfii cikkekben. Női kész ruhák nagy választékban; azon kívül egy férfi mint női ruhák megrendelés útján gyorsan, jutányos árak mellett, izletesen kiállítanak.

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Csak 27 kr. egy rőf!

Legujabb nagy pénztőke-kisorsolás,

f. é. június 16-kán és 17-kén lesz.

Az állam által biztosított e nagy kisorsolásban kevés hó alatt

7.772,040 birodalmi markát

fognak kihúzni, a melyek a kisorsolásban résztvevők közt ki fognak fizetett. 42.500

pénzzereménnyel kívül, a legnagyobb nyeremény

esetl. 375,000 bir. márka.

E rendkívül szilárd kisorsoláshoz mindenki eredeti sorsjegyeket (nem ígér-
vényeket) kaphat, és (253)

egy egész ered. sorsjegy ára 6 bm. vagy 3 frt 30 kr. ó. ért.

„ fél „ 3 „ 1 „ 65 „

„ negyed „ 1 „ 1 „ 85 „

Megrendelések: a pénz beküldése vagy utávéttel, a legutóbbi vidékekre is pontosan és halgatva eszükölteknek, hivatalos nyeremény-lajstromok és nyeremények a húzás után azonnal megküldetnek, játéktérük pedig ingyen osztanak ki.

Czégünk felől bármely hamburgi ház felvilágosítást nyújt.

Tessék tehát bizalommal fordulni az alírt világhírű czéghez, a mely ez előnyös sorsjegyek elárúsításával meg van bízva.

LILIENFELD TESTVÉREK,

állampapír-üzlete

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Hamburgban.

Az új adótörvények.

Tartalma:

1. Kereseti adó.
2. A belyegilletékek és díjak.
3. A bor- és husadóról.
4. A házadóról.
5. A nyilvános számadásra kötelező vállalatok és egyletek adójáról.
6. A cselédtartásért, teke-asztalokért, játékhelyi-ségért, kocsi- és lotar-tásért fizetendő adóról.
7. A vadász- és fegyveradó.
8. A bányaadó.
9. A tőke-kamat és jövedék-adó.

Ára zsebkiadásban 50 kr.

Postán küldve 56 krajczár.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület egyházjoga.

Irta dr. Kolosvári Sándor, egyetemi jogtanár

I. Füzet.

Az egész mű (2 füzetben) 24—26 ív

fog terjedni és még ez év folytán okvetlen me-

jelenik. Azon t. cz. megrendelő, ki most az első

füzet átvételekor 2 frt 50 krt fizet, a II-i

füzetet, megjelenésekor, utánfizetés nélkül kapj

Az egész munka bolti ára 3 forint

leend.

Megrendeléseket július végéig elfoga-

Stein János könyvkereskedése; azután a bol-

ár lép életbe.

DEMOSTHENES

Görögország legnagyobb szónoka.

Irta, s az egyetemi kör javára felolvasta Szam-

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.

si János egyet. tanár. Ára 20 kr.